

UJEDINJENE NACIJE

Međunarodni rezidualni mehanizam za krivične sudove

Međunarodni rezidualni mehanizam za krivične sudove (Mehanizam) osnovao je Savjet bezbjednosti Ujedinjenih nacija 22. decembra 2010. da nastavi nadležnosti, prava, obaveze i ključne funkcije Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (MKSJR) i Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) koji su okončali rad 2015., odnosno 2017. godine.

OBRAĆANJE

TUŽITELJ

(Isključivo za medije. Nije zvaničan dokument)

Den Hag, 17. juli 2019.

Obraćanje g. Serge Brammertza, Tužioca Međunarodnog rezidualnog Mehanizma za krivične sudove, Savetu bezbjednosti Ujedinjenih nacija New York, 17. juli 2019

Gospodine predsjedniče, ekscelencije,

Hvala vam za ovu priliku da vam se obratim u vezi s aktivnostima Tužilaštva Međunarodnog rezidualnog mehanizma za krivične sudove.

Moj pismeni izvještaj sadrži pojedinosti o našim aktivnostima tokom izvještajnog perioda u vezi s naša tri primarna prioriteta. Danas bih htio istaći nekoliko značajnih pitanja.

Gospodine predsjedniče, ekscelencije,

Prvi prioritet Tužilaštva kao i uvijek je da ekspeditivno okonča *ad hoc* suđenja i žalbene postupke u nadležnosti Mehanizma.

Tokom izvještajnog perioda, ogranak Tužilaštva u Haagu ostvario je značajan napredak ka okončanju preostalih postupaka prosljeđenih od MKSJ-a.

Najznačajnije je to da je 20. marta 2019. Žalbeno vijeće Mehanizma potvrdilo osuđujuću presudu Radovanu Karadžiću za genocid, zločine protiv čovječnosti i ratne zločine. Žalbeno vijeće je dalje usvojilo žalbu Tužilaštva i izreklo kaznu zatvora u doživotnom trajanju.

Kao predsjednik Republike Srpske, Karadžić je stajao na vrhuncu moći, koju je zloupotrijebio manipulišući svojim narodom i čineći zvjerstva koja su šokirala našu kolektivnu savjest. On je trinaest godina bio jedan od najtraženijih bjegunaca na svijetu.

On je sada proglašen odgovornim od strane međunarodnog suda za svoje zločine. Ovaj predmet je snažan pokazatelj o tome da, kada međunarodna zajednica ostane odlučna, pravda može i hoće prevladati.

Međunarodni rezidualni mehanizam za krivične sudove
Tužilaštvo

Tel.: +31 (0)70 512 5278

Pratite MMKS na [Facebooku](#), [Twitteru](#), [YouTubeu](#), [LinkedInu](#)
<http://www.irmct.org/>

U vezi sa ponovnim suđenjem u predmetu *Stanišić i Simatović*, tokom izvještajnog perioda Tužilaštvo je okončalo izvođenje svojih dokaza i sada je započeo dokazni postupak odbrane. U tom pogledu, imam u vidu napore Republike Srbije da obezbijedi potpunu saradnju s Tužilaštvom time što je brzo odgovorila na više značajnih zahtjeva za pomoć.

U vezi sa žalbenim postupkom u predmetu *Mladić*, Tužilaštvo je završilo pripremu pismenih argumenata o žalbama, a takođe je raspravilo više drugih pitanja u ovom predmetu, uključujući zahtjeve za dodatne dokaze.

U ogranku u Arushi, sudija pojedinac je 7. decembra 2018. odlučio da ne proslijedi Ruandi predmet zbog nepoštivanja suda *Turinabo i drugi* i naložio da se postupak vodi pred Mehanizmom.

Od tada je Tužilaštvo angažovano u intenzivnim pretpretresnim pripremama i raspravama, istovremeno raspravljajući povezani postupak preispitivanja u predmetu *Ngirabatware*.

Teška krivična djela protiv pravosudnog procesa moraju biti otkrivena i procesuirana, kako je to potvrdio ovaj Savjet prilikom usvajanja Statuta Mehanizma. Tužilaštvo je odlučno u namjeri da sprovede svoj mandat starajući se o tome da svjedoci budu zaštićeni od uznemiravanja i obezbjeđujući integritet naših presuda.

Gospodine predsjedniče, ekselencije,

Kako sam vas ranije izvijestio, Tužilaštvo preduzima niz značajnih mjera kako bi se pojačale naše aktivnosti u pronalaženju i hapšenju preostalih osam bjegunaca koje je optužio MKSR.

Tokom prošle godine, naše reforme i obnovljeni naponi generirali su značajne tragove za akciju. Ključno je da je Tužilaštvo došlo do vjerodostojnih informacija o trenutnom boravištu nekoliko bjegunaca. Mi smo se shodno tome obratili nekim državama članicama sa zahtjevom za saradnju.

Na žalost, moram vas izvijestiti da ima više pitanja u saradnji s državama koja su negativno uticala na naš rad.

Iako su mnoge države članice opredjeljene za saradnju, mora biti učinjeno više kako bi se obezbijedilo da njihovi organi postupe u skladu s ovim opredjeljenjem .

Jednim dijelom, izazovi s kojima se suočavamo simptomatični su za opštiji nedostatak kapaciteta u smislu međudržavne saradnje u krivičnim stvarima, uključujući potragu za transnacionalnim bjeguncima. Mi smo opredijeljeni za podršku našim partnerima u cilju prevazilaženja tih izazova.

Istovremeno, takođe se čini da neke zemlje ne prioritiziraju saradnju s Tužilaštvom u privođenju pravdi bjegunaca optuženih za genocid.

Od avgusta prošle godine, Tužilaštvo traži hitnu saradnju Južne Afrike u vezi s hapšenjem bjegunca koji se nalazi na njenoj teritoriji. Kontinuirano obnavljamo naše zahtjeve i u više navrata smo pokušali stupiti u neposredan kontakt s južnoafričkim vlastima.

Na žalost, sve do juče smo primali samo *pro forma* odgovore da su naši zahtjevi proslijeđeni nadležnim organima i da su u razmatranju.

Južna Afrika je juče potvrdila verbalnom notom da je u potpunosti opredijeljena za saradnju s Tužilaštvom. Nadamo se da će ovaj put neodložno u praksi provesti ovo opredjeljenje.

Ove godine obilježena je 25. godišnjica genocida u Ruandi. Vrijeme je da preostali bjegunci koje je optužio MKSR budu privedeni pravdi. Žrtve na to čekaju već isuviše dugo.

Takođe se mora podvući da ovo nije samo pitanje prošlosti. Neki bjegunci i dalje predstavljaju prijetnju međunarodnom miru i sigurnosti danas promovirajući sukob i eksploataciju.

Iskoristićemo sva sredstva koja su nam na raspolaganju kako bi smo odgovorili tim izazovima, uključujući, prema potrebi, i podnošenje formalnih izvještaja Savjetu bezbjednosti o nesaradnji.

Gospodine predsjedniče, ekscelencije,

U vezi s procesuiranjem na državnom nivou zločina počinjenih u Ruandi i bivšoj Jugoslaviji, moj pismeni izvještaj pruža detaljan uvid u sadašnji status i izazove.

Jasno je da ostaje još mnogo toga da se uradi kako bi se postiglo više pravde za više žrtava. Ruandske vlasti i dalje tragaju za više od 500 bjegunaca. U bivšoj Jugoslaviji, državni sudovi moraju procesuirati još hiljade predmeta.

Naši partneri na državnim nivoima jednoglasni su da im je potrebno više podrške, pomoći i savjeta u cilju uspješne implementacije nacionalnih strategija u vezi s ratnim zločinima.

Prošle godine, primili smo 333 zahtjeva za pomoć u dostavljanju dokaza, više nego ikada ranije. A sadašnji trendovi ukazuju na to da ćemo ove godine primiti rekordan broj zahtjeva.

Regionalna saradnja je još jedna oblast u kojoj smo pojačali angažman i u kojoj će pojačani angažman imati uticaja. Sa zadovoljstvom izvještavam da su se, uz podršku Tužilaštva, na nedavnoj konferenciji u Beogradu glavni tužioc i iz regiona saglasili o prosljeđivanju konkretnih predmeta koji se tiču zvanika srednjeg ranga iz zemalja u kojima su zločini počinjeni u zemlje u kojima sada žive osumnjičeni. Oni su dalje zatražili od Tužilaštva da pomogne ovaj proces.

Zemlje bivše Jugoslavije obavezale su se da ubrzaju tempo procesuiranja ratnih zločina i da u značajnoj mjeri smanje broj neriješenih predmeta.

Državni tužioc i su jasno stavili do znanja da postizanje ovih ciljeva ovisi o kontinuiranoj i pojačanoj pomoći.

Međunarodna zajednica mora odigrati značajnu ulogu tako što će se postarati da tražena pomoć bude obezbijeđena.

Gospodine predsjedniče, ekscelencije,

Posljednja tema koju bih želio da obradim jeste negiranje zločina i glorifikacija ratnih zločinaca.

U vezi s Ruandom, negiranje genocida, u svim njegovim oblicima i manifestacijama, na žalost se nastavlja. Neprihvatljiva su nastojanja da se minimiziraju razmjere smrti i uništavanja, ili ukaže na druge faktore kako bi se odvratila pažnja od činjenica genocida.

U vezi s bivšom Jugoslavijom, prvi put sam vas o ovoj temi obavijestio prije pet godina. Na žalost, od tada se situacija dramatično pogoršala.

Ne može se tolerisati to da je, koliko prošle sedmice, jedan ministar u vladi nazvao genocid u Srebrenici lažnim, dok je jedan član parlamenta čestitao Ratku Mladiću na genocidu, za koji je rekao da je bio briljantna vojna operacija.

Istina je da je tokom sukoba bilo neizrecive ljudske patnje, koju su prouzrokovali lideri koji su koristili strah, podjele i mržnju.

Niko nije ostao nepovrijeđen, ni u Bosni i Hercegovini, ni u Hrvatskoj, ni na Kosovu¹, ni u Srbiji.

Negiranje zločina uzrokuje duboku bol žrtava. Njihove patnje su ogromne, a neki su ipak odlučni da ih još više vrijeđaju i muče.

Glorifikacija ratnih zločinaca kažnjava mlade. Ono što oni uče u učionicama i od svojih lidera ih razdvaja, umjesto da ih okupi zajedno.

Posljedica je jasna. Negiranje i glorifikacija destabilizuju region i sprečavaju pomirenje.

Zbog toga, kako bi započelo kretanje naprijed, glorifikacija mora prestati. Negiranje zločina ne smije se nastaviti.

Hitno je potrebno političko predvodništvo na najvišim nivoima.

Važne lekcije se mogu naučiti od Ruande. Svake godine, ruandski narod zajednički tokom 100 dana komemoriše sve žrtve genocida i obnavlja svoju riješenost da osigura da se takvi zločini više nikada neće ponoviti.

Međunarodna zajednica iznevjerila je žrtve u Ruandi i bivšoj Jugoslaviji ostavši po strani kada su bili činjeni zločini.

Ne smijemo ih ponovo iznevjeriti sada time što nećemo dići glas protiv negiranja i glorifikacije.

Gospodine predsjedniče, ekselencije,

Da zaključim, Tužilaštvo je čvrsto usredsređeno na okončanje svojih preostalih funkcija na efikasan i djelotvoran način.

U potrazi za bjeguncima, Tužilaštvo prikuplja vjerodostojne informacije o trenutnim boravištima više bjegunaca. Međutim, još uvijek ne dobijamo saradnju koja je potrebna kako bi se obezbijedila hapšenja. Pozivamo sve države članice da se pridržavaju svojih međunarodnih obaveza i pruže punu saradnju našim naporima.

¹ Sve reference na Kosovo su u skladu sa Rezolucijom 1244 (1999) Vijeća sigurnosti Ujedinjenih nacija.

Takođe ostajemo opredijeljeni za pružanje podrške kontinuiranoj implementaciji strategija okončanja rada MKSR-a i MKSJ-a od strane državnih vlasti, kako bi se moglo postići više pravde za više žrtava.

Zahvalni smo za kontinuiranu saradnju ovog Savjeta u svim našim naporima. Hvala vam na pažnji.
